

Statsrådets förordning

om ändring av statsrådets förordning om miljöersättning

I enlighet med statsrådets beslut

ändras i statsrådets förordning om miljöersättning (78/2023) 11 § 1 mom., 22 § 1 mom., 26 § 2 mom., 33 §, 35 § 4 mom., 38 och 42 §, 44 § 3 mom., 45 och 46 §, 48 § 1 mom., 50 och 55 §, 57 § 2 mom., 59 § och 60 § 1 mom., av dem 11 § 1 mom. sådant det lyder i förordning 39/2025, 45 § sådan den lyder i förordning 63/2024, 46 § sådan den lyder delvis ändrad i förordning 63/2024 och 50 § sådan den lyder delvis ändrad i förordning 63/2024, som följer:

11 §

Val och begränsning av skiftesspecifika åtgärder

När en aktiv jordbrukare ingår en förbindelse ska jordbrukaren uppge de skiftesspecifika åtgärder som valts. Den aktiva jordbrukaren kan välja en av de åtgärder som avses i 10 § 1–3, 7 och 8 punkten årligen. En åtgärd som avses i 10 § 5 punkten får väljas under förbindelseperioden. Om en aktiv jordbrukare väljer en åtgärd som avses i 10 § 4–6 punkten, ska åtgärden iakttas under hela den återstående förbindelseperioden.

22 §

Skiftesspecifik åtgärd som gäller markförbättrande grödor och saneringsgrödor

Vid en skiftesspecifik åtgärd som gäller markförbättrande grödor och saneringsgrödor ska en aktiv jordbrukare odla markförbättrande grödor eller saneringsgrödor på skiften som föregående år har odlats med ettåriga produktionsväxter. Markförbättrande grödor och saneringsgrödor får odlas på samma skifte under två på varandra följande år. Åtgärden behöver inte genomföras varje förbindelseår.

26 §

Skiftesspecifik åtgärd som gäller torvåkrar med vall

Den aktiva jordbrukaren ska se till att vallbeståndet håller god kvalitet och bevarar sin avkastningsförmåga under hela förbindelseperioden. Vallarna får förnyas under förbindelseperioden endast utan bearbetning. Växtligheten får gödslas. Årligt växtskydd är inte tillåtet.

33 §

Giltighetstiden för miljöavtal

Miljöavtalet träder i kraft när avtalsperioden börjar. Ansökan och livskraftscentralens separata beslut utgör ett godkänt gällande avtal. Avtalet upphör att gälla, om den årliga utbetalning av miljöersättning som sker med stöd av avtalet inte söks, utom ifall orsaken till att utbetalning inte har sökts är en sådan som avses i 13 § 2 mom. i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling.

35 §

Skötselplan

Som skötselplan kan också godkännas Forststyrelsens eller livskraftscentralens åtgärds- eller projektplan, om den uppfyller förutsättningarna enligt 1 och 2 mom.

38 §

Ändring av miljöavtal

Om det är fråga om ett miljöavtal som avses i 5 § 1 mom. 1 och 2 punkten i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling, kan de avtalsenliga åtgärderna vid behov preciseras under avtalets giltighetstid för att målen för avtalet inte ska äventyras. En precisering och en ändring av en vårdbiotops värdeklass kan ske på ansökan av mottagaren av ersättning eller på initiativ av livskraftscentralen före ingången av följande avtalsår. Preciseringsen ska sökas med iakttagande av förfarandet i 3 kap. i lagen om verkställighet av vissa av Europeiska unionens jordbruksstöd och vissa nationella jordbruksstöd (1334/2022).

Om betesgång enligt planen i ett gällande miljöavtal på grund av exceptionella naturförhållanden eller andra oöverstigliga hinder inte är möjlig eller medför olägenhet för naturvärdena i avtalsområdet, ska det separat ansökas om ändamålsenlig ersättande av skötsel av objektet eller om upphävande av avtalet hos livskraftscentralen.

42 §

Vårdbiotoper

Med vårdbiotop avses högt belägna ängar, torrängar, ängar, strandängar, lövängar, hagmarker, skogsbeten eller hedar, som uppvisar tydliga tecken på tidigare betesdrift eller på användning av området för produktion av foder för boskap. Med hed avses sådan ris- eller lavdominerad, trädlös eller så gott som trädlös växtlighet som förekommer i skärgården och kusttrakten. Med högt belägna ängar avses små, trädlösa ängar på klippytor som är täckta med ett tunt jordlager och som har formats av bete eller slätter eller ängar som endast är trädbevuxna vid kanterna.

Med en värdefull vårdbiotop avses en vårdbiotop som vid inventeringen av vårdbiotoper 2019–2022 och dess beredande inventeringar från ingången av 2016 har klassificerats som en nationellt eller regionalt värdefull vårdbiotop eller som av livskraftscentralen har konstaterats uppvisa motsvarande värden och som i sitt nuläge uppfyller definitionen av värdefull vårdbiotop. Vid definieringen av en vårdbiotops värde ska kriterierna för den ovan avsedda inventeringen användas.

I fråga om skogsbeten kan ett miljöavtal om skötsel av jordbruksnaturens mångfald och landskapet ingå om

1) trädbeståndet utgörs av löv- eller barrträd av olika ålder och det finns fler murkna träd och hålträd än i ekonomiskogar i allmänhet,

2) skogsbetet har ljusa gläntor där det växer ängsväxter,

3) det på skogsbetet finns mer örter och gräs än det vanligtvis finns i motsvarande skogstyp, eller

4) Forststyrelsens eller livskraftscentralens åtgärds- eller projektplan för området innehåller åtgärder som hänför sig till diversifiering av ett jämnårigt lövträdsdominerat trädbestånd och planen uppfyller villkoren enligt 35 §.

Utöver de objekt som avses i 3 mom. betraktas som skogsbeten också gammal björkskog som uppkommit genom svedjebruk och för vilka björk- eller alldominans samt sådana stenhögar som hänför sig till svedjebruk är typiska, samt skog som inte längre används för betesgång, när de har en lång historia av betesdrift och kan restaureras till skogsbeten som uppfyller förutsättningarna enligt 3 mom.

44 §

Skötselåtgärder som ingår i miljöavtal om skötsel av jordbruksnaturens mångfald och landskapet

Avtalsområdet får inte bearbetas, gödulas eller behandlas med växtskyddsmedel. Inom avtalsområdet får inte sådan avverkning av trädbestånd utföras som inte ingår i röjning som främjar den biologiska mångfalden och landskapet enligt skötselplanen. Livskraftscentralen kan i enskilda fall tillåta kemisk bekämpning av sly i form av stubbehandling eller kemisk bekämpning av bestånd av jätteloka. Området får inte dräneras eller beskogas.

45 §

Iståndsättningsåtgärder som ingår i miljöavtal om skötsel av jordbruksnaturens mångfald och landskapet

I skötselplanen för ett miljöavtal om skötsel av jordbruksnaturens mångfald och landskapet får för att möjliggöra planenlig skötsel ingå stängsling av området, uppförande av ett rovdjursstängsel och röjning vid grundläggande iståndsättning. Skiftets kanter längs vattendrag behöver inte inhägnas. Stängslet ska vara ett fast stängsel som består av stolpar och minst två trådar eller nät, och det ska hålla hela avtalsperioden. Rovdjursstängslet ska byggas så att rovdjur inte kommer in på det inhägnade området. Rovdjursstängslet ska följa viltcentralens anvisningar.

De åtgärder som avses i 1 mom. får genomföras på varje skifte högst en gång under avtalsperioden. Ettåriga åtgärder får vid behov fogas till skötselplanen under avtalsperioden, om livskraftscentralen godkänner ändringen av skötselplanen. De nämnda åtgärderna ska genomföras före utgången av kalenderåret.

Röjning vid grundläggande iståndsättning får genomföras till och med den 30 april följande kalenderår.

46 §

Genomförande av betesgång

Betesgång i enlighet med skötselplanen för ett miljöavtal om skötsel av jordbruksnaturens mångfald och landskapet ska genomföras så att den inte medför skadlig övergödning av växtligheten i området eller jorderosion. Sådana vårdbiotoper eller områden som ska istandsättas som vårdbiotoper och som ska användas för betesgång för att förebygga övergödning ska avskiljas med stängsel från övriga betesvallar. Livskraftscentralen kan från fall till fall tillåta att det i betesgången under avtalsperioden hålls en paus på ett år för att minska parasittrycket eller främja bevarandet av en utrotningshotad art.

Livskraftscentralen kan i enskilda fall tillåta betesgång på gammal näringsfattig vall i kombination med ett sådant område som omfattas av ett avtal för skötsel av jordbruksnaturens mångfald och landskapet, om vallen inte ingår i gårdsbruksenhetens växtföljd under avtalsperioden och avtalsområdet inte är känsligt för övergödning. Avtalsområden får inte användas som betesmark endast nattetid och de får inte heller användas som rasthage på vintern.

En lämplig mängd djur per viss areal under betesperioden (betestryck) ska fastställas från fall till fall när miljöavtalet ingås. Betestrycket ska försöka anpassas så att det så exakt som möjligt motsvarar betets avkastning. Antalet djur på en viss betesareal ska vara sådant att djuren i huvudsak klarar sig på betet utan tillskottsfoder, eller också ska betesrotationen ordnas så att när ett område är avbetat flyttas djuren till ett annat. Livskraftscentralen kan från fall till fall tillåta att kalvar utfodras från och med den 1 augusti. Djuren får ges mineraler och vitaminer, om fosforinnehållet i dem är litet och användningen av preparaten inte medför övergödning av området. Om objektet är känsligt för övergödning, kan det när avtalet ingås fastställas vissa platser där mineralerna och vitaminerna ges, krävas att utfodringsstället täcks eller fastställas andra nödvändiga ytterligare åtgärder.

Den genomsnittliga djurtätheten per hektar i vårdbiotoper av olika typ bedöms för hela betessäsongen på det sätt som fastställs i bilaga 5. Det är möjligt att avvika från den djurtäthet som fastställs i bilaga 5, om undantaget kan motiveras med avtalsområdets individuella förhållanden. Om en vårdbiotop används för betesgång under flera kortare perioder eller för betesrotation, ska det totala antalet betesdygn beaktas vid beräkningen av djurtätheten.

48 §

Miljöavtal om skötsel av våtmarker

Ett miljöavtal om skötsel av våtmarker kan ingås i fråga om en våtmark, ett översvämningssområde eller en areal som upptas av en fåra eller en fåra i två nivåer som återställts i naturenligt skick och där skötselåtgärder vidtas, en översvämningsskåpa eller översvämningssäng och kantområden som är tillräckliga med hänsyn till skötseln. Ett miljöavtal för skötsel av våtmarker kan också ingås för skötsel av små våtmarker, bottendammar, områden med översvämningssängar och områden som påminner om kärr som anlagts på tidigare torvåkrar.

50 §

Miljöavtal om uppfödning av lantrasdjur

Ett miljöavtal om uppfödning av lantrasdjur kan ingås för uppfödning av östfinsk, västfinsk och nordfinsk boskap, finska lantrasgetter, finska lantrasfår, ålandsfår och kajanalandsfår, finska hästar och lantrashöns. Jordbrukaren ska hålla renrasiga lantrasdjur under avtalsperioden. Ett lantrasdjur är renrasigt, om det har antecknats i stambokens huvudavdelning för varje

ursprungsräs på det sätt som avses i 6 § i lagen om djuravelsverksamhet (319/2014). Jordbrukaren kan minska antalet djur som omfattas av miljöavtalet under avtalsperioden. Livskraftscentralen ska skriftligen underrättas om djur som avförs från ett miljöavtal inom 14 kalenderdagar från det att de avfördes. Ersättning betalas för de djur som ingår i miljöavtalet och som har varit i jordbrukarens besittning under hela avtalsperioden eller för de ersättande djuren. Djur som omfattas av ett miljöavtal kan under avtalsperioden ersättas med djur av motsvarande ras som jordbrukaren har i sin besittning vid tidpunkten för ersättandet. Ett djur ska ersättas inom 14 kalenderdagar från det att det djur som ska ersättas har avlägsnats från sökandens besittning eller dött. Det ersättande djuret ska uppfylla villkoren i miljöavtalet från och med tidpunkten för ersättandet.

Ett miljöavtal om uppfödning av lantrasdjur kan ingås om renrasiga lantrasdjur, som ska ha ett intyg av vilket härstamningen framgår. Intyget får utfärdas av en i 3 § i lagen om djuravelsverksamhet avsedd sammanslutning som godkänts som stambokförare.

De nötkreatur och får som omfattas av ett miljöavtal om uppfödning av lantrasdjur ska ha producerat en renrasig avkomma inom två år före djuret inkluderas i avtalet. Finska hästar och getter ska ha producerat en renrasig avkomma inom tre år före djuret inkluderas i avtalet. Som produktion av avkomma anses att djuret har fött en levande eller död avkomma. Dräktighet genom eller donation av embryo anses inte vara produktion av en renrasig avkomma. När det gäller lantrashöns ska höns som omfattas av ett miljöavtal från ingången av avtalsperioden omfattas av det av Naturresursinstitutet samordnade Programmet för bevarande av lantrashöns. I en flock på minst 20 lantrashöns som omfattas av avtalet ska ingå minst en lantrastupp.

För får och getter som omfattas av ett miljöavtal om uppfödning av lantrasdjur ska det finnas en uppdaterad avelsplan för aveln av renrasiga djur på gårdsbruksenheten. Avelsplanen för får och getter ska innehålla

- 1) målen för aveln av djurmaterial på gårdsbruksenheten,
- 2) beaktande vid aveln av de renrasiga får och getter som omfattas av ett miljöavtal om uppfödning av lantrasdjur,
- 3) en plan över de betäcknings- och insemineringsgrupper där en bagge eller bock av samma ras används,
- 4) beaktande av graden av släktskap hos den avkomma som föds.

Om graden av inavel hos ett nötkreatur understiger 6,25 procent, kan ett miljöavtal om uppfödning av lantrasdjur ingås i fråga om djuret. Vid beräkningen av graden av släktskap ska sex föräldragenerationer användas. En i 2 mom. avsedd sammanslutning som godkänts som stambokförare tillhandahåller en beräkning av inavelsgraden för ett nötkreatur som omfattas av ett miljöavtal, vilken ska fogas till miljöavtalet.

Ersättning enligt ett miljöavtal om uppfödning av lantrasdjur kan beviljas för ett djur som har identifierats och registrerats i enlighet med vad som föreskrivs i artiklarna 102 och 117 samt del IV avdelning I kapitel 2 avsnitt 1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag"), artiklarna 22 och 23, del III avdelning I kapitel 1 och 2 och avdelning II kapitel 1 och 2 samt avdelning IV kapitel 1–3 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/2035 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 vad gäller bestämmelser om anläggningar som håller landlevande djur och kläckerier samt om spårbarhet för vissa hållna landlevande djur och kläckägg, artiklarna 3, 13 och 14 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/520 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 vad gäller spårbarhet för vissa hållna landlevande djur, artiklarna 9, 11 och 12 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/963 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2016/429, (EU) 2016/1012 och (EU) 2019/6 vad gäller identifiering och registrering av hästdjur och om fastställande av förlagor till identitetshandlingar för dessa djur samt i lagen om registrering och identifiering av djur (1069/2021). Djuren ska finnas på den anmälda djurhållningsplatsen. Aktören på

djurhållningsplatsen ska iaktta de skyldigheter att föra och bevara journaler som avses i artiklarna 102 och 117 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag").

Vid ansökan om ersättning ska jordbrukaren uppge den sedvanliga djurhållningsplatsen och ändringar i den i fråga om finska hästar och lantrashöns.

Som ett krav på miniminivå för åtgärden ska i fråga om de djur som omfattas av miljöavtalet iakttagas

- 1) 21 § 1 mom., 33 § 1 och 2 mom. och 34 § 1 mom. i lagen om djurvälstånd (693/2023),
- 2) 10 § 1 och 3 mom. samt 13 § 1–3 mom. i statsrådets förordning om skydd av nötkreatur (592/2010),
- 3) 8 § 1 mom. och 12 § 1 mom. i statsrådets förordning om skydd av får (587/2010),
- 4) 8 § 1 mom. och 11 § 1 mom. i statsrådets förordning om skydd av getter (589/2010),
- 5) 6 § och 9 § 1 mom. i statsrådets förordning om skydd av höns (673/2010),
- 6) 7 § 2 mom. och 10 § 1 och 2 mom. i statsrådets förordning om hästars välfärd (321/2025).

55 §

Betalning av miljöersättning med stöd av en miljöförbindelse

Miljöersättning kan betalas för ersättningsberättigande arealer som ingår i en miljöförbindelse och som årligen uppgetts i en stödansökan på det sätt som Livsmedelsverket bestämmer, och som under året i fråga är i den aktiva jordbrukarens besittning från den sista inlämningsdagen för den årliga ansökan om Europeiska unionens arealbaserade stöd till jordbrukare till den sista möjliga dagen för ändring av ansökan som avses i 7 artikel i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/1173 om regler för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 vad gäller det integrerade administrations- och kontrollsystemet i den gemensamma jordbrukspolitik. Miljöersättning kan betalas för areal som används till odling av åker- och trädgårdsväxter och som till sitt markanvändningslag är åker och som är sådan jordbruksareal som avses i 4 § i statsrådets förordning om allmänna villkor för beviljande av vissa arealbaserade jordbruksstöd. En aktiv jordbrukare kan i sin årliga stödansökan uppge att utbetalning av ersättning inte söks för en viss åkerareal, om arealkravet i 5 § 2 mom. i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling uppfylls trots detta.

57 §

Betalning av miljöersättning för skiftesspecifika åtgärder

Om en aktiv jordbrukare har valt den åtgärd som avses i 10 § 1 punkten, betalas miljöersättning för högst 20 procent av den ersättningsberättigande åkerareal som ingår i miljöförbindelsen. Om en aktiv jordbrukare har valt den åtgärd som avses i 10 § 2 punkten, betalas miljöersättning för högst 35 procent av den ersättningsberättigande åkerareal som ingår i miljöförbindelsen. Om en aktiv jordbrukare har valt den åtgärd som avses i 10 § 3 punkten, betalas miljöersättning för högst 80 procent av den ersättningsberättigande åkerareal som ingår i miljöförbindelsen.

59 §

Beloppet av miljöersättning som betalas med stöd av en miljöförbindelse

För gårdsspecifika och skiftesspecifika åtgärder betalas följande eurobelopp i miljöersättning per hektar:

åtgärd	euro per år
gårdsspecifika åtgärder	
– andra växter	45
– trädgårdsväxter och kummin	113
skiftesspecifika åtgärder	
markförbättrande grödor och saneringsgrödor	223
fånggrödor	97
främjande av cirkulär ekonomi	37
skyddszoner	430
torvåkrar med vall	200
hantering av avrinningsvatten	
– reglerbar dränering	77
– underbevattning eller återanvändning av dräneringsvatten	214
alternativa växtskyddsmetoder för trädgårdsväxter	500
fågelåkrar	600

60 §

Beloppet av miljöersättning som betalas med stöd av ett miljöavtal

Med stöd av miljöavtal betalas följande eurobelopp i miljöersättning per hektar:

miljöavtal	euro per år
skötsel av jordbruksnaturens mångfald och landskapet	
– skötsel (vårdbiotop som klassificerats som nationellt eller regionalt värdefull)	650
– skötsel (övriga avtalsområden)	550
– röjning	450
– stängsling	1 500
– rovdjursstängsel	2 400
– skötsel av våtmarker	500

Denna förordning träder i kraft den 2 februari 2026.

Ett i 25 § 3 mom. avsett flerårigt vallbestånd får i stödansökan uppges som skyddszon till utgången av förbindelseperioden.

Helsingfors den 29 januari 2026

Jord- och skogsbruksminister Sari Essayah

Konsultativ tjänsteman Suvi Ruuska